

RETRATS DEL NATURAL
MIQUEL RUIZ CARRILLO
MOSSO D'ESQUADRA I HISTORIADOR

(116)

FRANCESC MELCION

Vetllar per vides presents i oblidades

TONI VALL
BARCELONA

Les històries més boniques encara han de ser explicades. Encara romanen araulides dins de caixes oblidades, arxius sense investigar i cartes enviades fa vuitanta anys. Descobrir-les, projectar-hi llum, permetre que il·luminin camins desconeguts, és una tasca apassionant agermanada amb una manera d'entendre el passat, per cuidar-lo, per estimar el que s'ha relatat i treballar per construir relat sobre la memòria de persones que ja no hi són. El Miquel és historiador i mossos d'esquadra, no entén una faceta sense l'altra, totes dues esculpeixen la seva personalitat i la seva manera d'intervenir en aquest món. La seva feina de policia l'obliga a estar molt a prop de la gent, a entendre-la i comprendre-la encara que de vegades sigui difícil, a resoldre situacions complicades, a fer la vida dels altres més fàcil, còmoda i segura i també, com en moltes altres professions, a estar exposat a la crítica i la incomprensió.

He quedat amb ell perquè m'expliqui el que més li agrada: històries de vides. De la seva, esclar, d'un ofici que mereix ser explicat amb calma, però també de les de persones que mai coneixerà però de les quals con-

serva valuosa memòria. M'ensenyava un plec de cartes antigues. Les va comprar a un botiguer de vell i estan escrites des de la Càrcel Celular (així es coneixia antigament la presó Model de Barcelona) per un pres que s'adreça a la seva promesa a principis dels anys quaranta. Els sobres estan adornats amb dibuixos preciosos i poètics que denoten la vocació creativa del remitent. Estirant el fil dels noms, els llocs i les dates, consultant arxius i documentació històrica, el Miquel va descobrir que l'autor de les cartes va ser un membre de la CNT afusellat juntament amb el seu germà al Camp de la Bota el 9 de juny del 1942. La història que contenen les cartes, resulta innegable, dóna per a un reportatge, l'inici d'un conte o l'entreteixit d'una potencial novel·la. Un material preciós, en definitiva.

Al Miquel sempre l'ha apassionat la història i es va llicenciar a la Universitat de Barcelona, on va començar a investigar sobre el seu àmbit territorial més proper i avinent: el Baix Llobregat. Es va especialitzar en història local i va centrar els seus estudis en la Guerra Civil i el primer franquisme, i com a resultat va néixer el seu llibre *Els anys difícils. II República, guerra i postguerra a Sant Joan Despí (1931-1959)*. Ha participat en altres publicacions col·lectives. Col·lecciona tot el que està relacionat amb el territori i el període: postals, carnets, fitxes policials,

Rutines
Diu que la feina d'un policia té més d'assistència que de pistola i detencions

Entorn
El Baix Llobregat va ser el punt d'origen del seu interès per la història

vinyetes, moneda de poble, propaganda, fotografies, il·lustracions...

Va ser precisament el seu profund interès pel territori el que, després d'acabar la carrera d'història, li fa despertar consciència per la funció pública de servei, en concret la funció policial. Així, quan surten places de policia local a Sant Joan Despí –el seu municipi– s'hi presenta. Són gairebé set anys de servei de proximitat, de tasques de seguretat ciutadana, trànsit, prevenció i coneixement diari dels bioritmes del poble. “El 90% del que fa un policia té més a veure amb tasques assistencials i d'acompanyament que no pas amb detencions, persecucions i pistoles”, precisa.

“Un policia no es pot inhibir”

Les ganes d'evolucionar i provar altres facetes de la feina de policia el porten a completar la formació per ser mossos d'esquadra, etapa que coincideix amb el desplegament definitiu del cos de la Generalitat l'any 2005. Establert a Ciutat Vella, entre el 2005 i el 2012 desenvolupa tasques dins l'Oficina de Relacions amb la Comunitat, amb especial èmfasi a millorar les relacions amb la ciutadania, a estrènyer vincles, a fer més accessible el servei públic dels Mossos. Resulta fonamental la relació amb el teixit veïnal, comercial i associatiu del barri i incidir en la difusió d'informació en escoles i centres de menors

i estrangers sobre aspectes tan sensibles com droga i delinqüència. Al llarg d'aquests anys, el Miquel també es troba amb situacions de complicada resolució, vinculades amb l'aplicació de la força, la detenció o la denúncia d'actituds prohibides. Destaca com a fonamental per a un policia l'aplicació de la discrecionalitat, la capacitat d'entendre cada situació de manera autònoma i amb psicologia i de posar en funcionament el sentit comú combinat amb l'estricta aplicació de la llei. També descriu com a beneficiós l'estricta control de les actuacions policials que permet la informàtica, que les quantifica totes. Qualitativament, admet que si l'actuació no és satisfactòria la crítica és molt necessària, encara que destaca que generalitzar no és gens convenient: “Un policia no es pot inhibir, ho és les 24 hores del dia, i tampoc pot negar-se, per exemple, a executar un desnonament, com un metge no es pot negar a operar. Som persones i aquestes coses ens afecten. Hi ha casos de policies que han demanat ser traslladats perquè tenien seriosos conflictes morals”.

El Miquel, 24 hores policia –ara dins el departament de comunicació dels Mossos–, no deixa de col·leccionar documents carregats de valor, de vides oblidades, silenciades per l'oblit, la desmemòria o la indignitat d'una guerra. Històries que construeixen història. —